

Instructie 'Compensatiematrix Bomen'

2018.08.21

In het geval van een onrechtmatige of onvermijdelijke ruimtelijke ingreep waardoor schade aan natuur en landschap ontstaat, geldt een compensatieplicht. Deze schade dient door de initiatiefnemer te allen tijde financieel gecompenseerd te worden met als doel een effectief en duurzaam kwaliteitsherstel (zonder netto verlies) van natuur en landschap. Met de 'Compensatiematrix Bomen' kan de compensatiewaarde effectief berekend worden.

Uiterwaardenlandschap Maas en Niers

Voorliggende 'Compensatiematrix Bomen' – verder te noemen 'matrix' – is ingericht voor het uiterwaardenlandschap van de Maas en Niers in de gemeente Gennep. De omgevingskarakteristieken van dit landschapstype vormen de unieke grondslag voor de gedefinieerde kenmerken, waarden en bijbehorende parameters waarmee deze matrix is opgebouwd.

Methode ter bepaling van de compensatiewaarde

De compensatiewaarde van natuur en landschap in een afgebakend doelgebied wordt vastgelegd aan de hand van meet- en inspectiegegevens van de diverse individuele bomen (en/of grote opgaande struiken) die in dit doelgebied staan of stonden. Het doelgebied is in wezen een groen landschapselement. In het geval dat bomen reeds gekapt zijn, wordt de standplaats en stamomtrek van de stobbe(n) gemeten. Verder kunnen luchtfoto's en oude topografische kaarten worden geanalyseerd om een schatting te maken.

Bij de inspectie in het veld worden de bomen zowel 'afzonderlijk' als in hun 'landschappelijke context' gewaardeerd. Per boom wordt een matrix-blad ingevuld – de waargenomen situatie en specifieke kwaliteiten worden stap voor stap beoordeeld.

Als alle bomen binnen een doelgebied zijn getaxeerd, moet het totaal van alle matrix-bladen worden berekend. Daarmee wordt op inzichtelijke wijze bepaald wat de kapitaalwaarde dan wel compensatiewaarde van een groen landschapselement is.

Stapsgewijze instructie

Waar op het matrix-blad iets moet worden ingevuld is met rood gemarkeerd:

- Bij de tekst-rijen (stap 1) staat in rood < hier invullen > ;
- De actieve rekencellen (stap 2, 4 en 5) voor het invoeren van getallen zijn rood omkaderd;
- Boven de kolom met actieve 'ja-cellen' (stap 3) staat in rood < activeren "j" > .
De specifieke kwaliteiten en waarden kunnen – wanneer relevant – worden geselecteerd door letterlijk een j in te vullen. Zo wordt een parameter met een specifieke waardefactor geactiveerd.

Hoe de diverse gegevens per matrix-blad moeten worden ingevuld, wordt hieronder stapsgewijs aangegeven in instructieblokken die herkenbaar zijn aan de omranding.

Stap 1: Doelgebied en object

Voor de inspectie in het veld een aanvang neemt, zal het doelgebied op een actuele gedetailleerde BAG-kaart scherp afgebakend moeten worden. De kaart kan bij de inspectie worden gebruikt om notities op te maken.

<i>Lokaliseer en omschrijf het doelgebied</i>

Elke afzonderlijk boom wordt beschouwd als een uniek object. Bij de inspectie in het veld krijgt de boom een identificatienummer (volgnummer). De GPS-coördinaten worden bepaald. Er kan een foto worden gemaakt. De 'soortnaam' van de boom wordt ingevuld. Het patroon dan wel plantverband waarmee de boom bijdraagt aan de opbouw van een landschapselement wordt geduid. Verder is het wezenlijk om de aard, hoedanigheid en kwaliteit van het landschapselement te expliciteren.

Geef de boom een identificatienummer dan wel volgnummer
Bepaal de GPS-coördinaten. Vermeld eventueel adres. Maak een foto
Noem de soortnaam van de boom: Latijnse naam en v.z.m. Nederlandse naam
Geef plantverband boom aan: solitair, lijnverband, ander groepsverband
Typeer en waardeer kort het landschapselement waar de boom onderdeel van uitmaakt
Bij 'opmerking 1' kunnen bijzondere of markante zaken betreffende de boom en/of het landschapselement in kwestie worden aangegeven
Bij 'opmerking 2' kan de ruimtelijk-functionele context van de directe omgeving van de boom worden geduid

Stap 2: Basiswaarde boom

Het stamoppervlak staat voor een fundamentele waarde van de boom; het brengt de wasdom en het volume tot uitdrukking. Op 130cm boven maaiveld wordt eerst de stamomtrek gemeten, waaruit vervolgens het stamoppervlak in cm^2 wordt afgeleid. Het stamoppervlak in cm^2 wordt vermenigvuldigd met een jaarlijks te indiceren eenheidsprijs per cm^2 (E). Zo berekenen we de basiswaarde (B) van een boom.

In het buitengebied is de eenheidsprijs wat lager dan in het stedelijk gebied. In de gemeente Gennep wordt in 2018 voor het uiterwaardengebied een eenheidsprijs (E) van € 2,00 / cm^2 gehanteerd.

Meet de stamomtrek op 130cm
Bij een meerstammige boom worden de omtrek van de verschillende stammen samengeteld
Voer in de rekencel het resultaat/getal in – 1^e rode cel van boven
Controleer de te hanteren eenheidsprijs per m^2 in de rekencel – 2^e rode cel van boven
De basiswaarde (B) van de boom wordt dan automatisch gegeneerd

Voor het bereken van de toeslag 'kosten grondverwerving' bij stap 4, moet reeds hier – in stap 2 – de straal van de kroonprojectie van de boom worden ingevoerd.

Meet de straal van de kroonprojectie in m^1
Voer het resultaat/getal in bij 3^e rode rekencel van boven
De straal is onderdeel van de bij stap 4 werkzame rekenformule

Stap 3: Toeslag specifieke kwaliteiten en waarden

De basiswaarde (B) wordt gecompleteerd met een toeslag specifieke kwaliteiten en waarden voor:

- de boom afzonderlijk;
- de boom in zijn landschappelijk context.

Boom afzonderlijk (Ba)

Hier worden onderscheidende kwaliteiten van de boom op zich gewaardeerd. Aan de orde zijn onderwerpen als: habitus en dimensies (vorm, grootte, hoogte), relatie tussen soort en standplaats, , levensverwachting, autochtoon genenkapitaal, ecologische habitat etcetera.

Boom in landschappelijke context (Bc)

Indien een groen landschapselement in het algemeen en bomen in het bijzonder een hoge mate van samenhang met een landschappelijke structuurdrager en/of fysiek cultureel erfgoed vertoont, wordt dat opgevat als een onderscheidende ruimtelijke kwaliteit.

Dergelijke onderscheidende kwaliteiten zijn onderbracht in drie types:

Punt-elementen (Bc1) zijn objecten als: kapel, oude schuur, poel, kruispunt wegen, veerpont etc.

Lijn-elementen (Bc2) zijn objecten als: Willem I – baan (N271 met singelbeplanting), steilrand, beek (natuurlijk), waterloop (kunstmatig), weg, oprijlaan, etc.

Vlak-elementen (Bc3) zijn objecten als: stroomrug, oude geul, stroomdalgrasland, bos, erfbeplanting, rivierdorp of buurtschap.

De 'selectielijst' met kwalificaties bij stap 3 bestaat hier uit 41 keuze-rijen. Voor één boom kunnen meerdere specifieke kwaliteiten en waarden worden geselecteerd. Honoreer alleen de van toepassing zijnde specifieke kwaliteiten en waarden door in de ja-rekencel de letter **j** in te vullen. De parameter met een genormeerde waardefactor wordt zo geactiveerd.

*Vul in de daarvoor in aanmerking komende cellen de letter **j** in en activeer zo de van toepassing zijnde parameters. Per boom kunnen aldus meerdere parameters worden geactiveerd.*

De matrix berekent aldus gaandeweg de compensatiewaarde van een boom.

De compensatiewaarde is feitelijk de *basiswaarde* van een boom plus een *toeslag specifieke waarden*.

Tevens kan de compensatiewaarde worden verhoogd met *kosten grondverwerving en algemene kosten*.

Daarom spreken we van de *netto compensatiewaarde*.

Stap 4: Kosten grondverwerving

De grondverwervingskosten worden berekend door de kroonprojectie van de boom in m² te vermenigvuldigen met grondverwervingskosten per m². De grondverwervingsprijs per m² in het buitengebied zijn in de gemeente Gennep voor het jaar 2018 vastgesteld op € 8,00 / m². De grondverwervingsprijs per m² kan echter variëren van tenminste € 5,00 tot maximaal € 15,00.

*Controleer of de straal van de kroonprojectie in m¹ is gevoerd bij stap 2.
Dit getal is cruciaal voor de berekening van grondverwervingskosten.*

*Geef aan wat de te hanteren grondverwervingsprijs per m² is.
Het in de rode rekencel in te voeren bedrag is tenminste € 5,00 en maximaal € 15,00.*

Stap 5: Algemene kosten

In de algemene kosten worden zaken verdisconteerd zoals plankosten, inrichting, onderhoud en beheer (gedurende tenminste 10 jaar na voltooiing van de inrichting) en alle daarmee samenhangende overheadkosten. De algemene kosten kunnen variëren van 10 tot maximaal 20 procent.

*Geef aan welk percentage voor algemene kosten wordt doorberekend.
Het in de rode rekencel in te voeren percentage is tenminste 10 en maximaal 20.*

Stap 6: Totale vervangingskosten per boom

De totale vervangingskosten per boom worden automatisch gegenereerd indien de relevante actieve cellen correct zijn ingevuld.